

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

วิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดและเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างสุขภาวะของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่าง คัดเลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๑๕๐ รูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๓ ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาครบทุกฉบับ (ร้อยละ ๑๐๐) เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและวิเคราะห์สรุปข้อมูลลงตารางประกอบการบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัย ประกอบด้วย สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนสถิติที่ใช้ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย ได้แก่ สถิติการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ถ้าปรากฏนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) ดังผลการวิเคราะห์ตามลำดับต่อไปนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการรายงานข้อมูลผลการวิจัยที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

N หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ศึกษา

t หมายถึง ค่าการแจกแจงแบบทีชนิดที่เป็นอิสระจากกัน (t-dependent)

F หมายถึง ค่าแจกแจงการกระจายข้อมูลแบบ F-distribution

p หมายถึง แสดงค่านัยสำคัญทางสถิติ

* หมายถึง ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๑ ข้อมูลทั่วไป

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละข้อมูลทั่วไปของพระสงฆ์ การในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลงในตารางประกอบการบรรยาย มีรายละเอียดในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละข้อมูลทั่วไป

ปัจจัยส่วนบุคคล	เจ้าอาวาส		รองเจ้าอาวาส		ผู้ช่วยเจ้าอาวาส		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ								
ต่ำกว่า ๔๐ ปี	๓	๒.๘๓					๓	๒.๐๐
๔๑-๕๐ ปี	๑๖	๑๕.๐๙	๖	๒๖.๐๙	๙	๔๒.๘๖	๓๑	๒๐.๖๗
๕๑-๖๐ ปี	๓๙	๓๖.๗๙	๑๑	๔๗.๘๓	๗	๓๓.๓๓	๕๗	๓๘.๐๐
๖๑-๗๐ ปี	๓๖	๓๓.๙๖	๔	๑๗.๓๙	๓	๑๔.๒๙	๔๓	๒๘.๖๗
๗๐ ปี ขึ้นไป	๑๒	๑๑.๓๒	๒	๘.๗๐	๒	๙.๕๒	๑๖	๑๐.๖๗
รวม	๑๐๖	๑๐๐	๒๓	๑๐๐	๒๑	๑๐๐	๑๕๐	๑๐๐
พรรษา								
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๒	๑.๘๙	๑	๔.๓๕	๓	๑๔.๒๙	๖	๔.๐๐
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๔	๒๒.๖๔	๓	๑๓.๐๔	๒	๙.๕๒	๒๙	๑๙.๓๓
๒๑-๓๐ พรรษา	๓๓	๓๑.๑๓	๑๑	๔๗.๘๓	๙	๔๒.๘๖	๕๓	๓๕.๓๓
๓๑-๔๐ พรรษา	๓๒	๓๐.๑๙	๕	๒๑.๗๔	๕	๒๓.๘๑	๔๒	๒๘.๐๐
๔๑ พรรษาขึ้นไป	๑๕	๑๔.๑๕	๓	๑๓.๐๔	๒	๙.๕๒	๒๐	๑๓.๓๓
รวม	๑๐๖	๑๐๐	๒๓	๑๐๐	๒๑	๑๐๐	๑๕๐	๑๐๐
ระดับการศึกษา								
ประถมศึกษา	๗๕	๗๐.๗๕	๑๒	๕๒.๑๗	๑๑	๕๒.๓๘	๙๘	๖๕.๓๓
มัธยมศึกษา	๑๘	๑๖.๙๘	๕	๒๑.๗๔	๘	๓๘.๑๐	๓๑	๒๐.๖๗
ปริญญาตรี	๑๓	๑๒.๒๖	๖	๒๖.๐๙	๒	๙.๕๒	๒๑	๑๔.๐๐
รวม	๑๐๖	๑๐๐	๒๓	๑๐๐	๒๑	๑๐๐	๑๕๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์การที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน ๑๕๐ รูป มีรายละเอียดดังนี้

อายุ พระสงฆ์การที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๘.๐๐ (๕๗ รูป) มีอายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี รองลงมาร้อยละ ๒๘.๖๗ (๔๓ รูป) มีอายุระหว่าง ๖๑-๗๐ ปี ร้อยละ ๒๐.๖๗ (๓๑ รูป) มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ร้อยละ ๑๐.๖๗ (๑๖ รูป) มีอายุ ๗๐ ปี ขึ้นไป และร้อยละ ๒.๐๐ (๓รูป) มีอายุน้อยกว่า ๔๐ ปี ตามลำดับ

พรรษา พระสงฆ์การที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๓๕.๓๓ (๕๓ รูป) มีพรรษา ระหว่าง ๒๑-๓๐ พรรษา รองลงมาร้อยละ ๒๘.๐๐ (๔๒ รูป) มีพรรษาระหว่าง ๓๑-๔๐ พรรษา ร้อย

ละ ๑๙.๓๓ (๒๙ รูป) มีพรรษาระหว่าง ๑๑-๒๐ พรรษา ร้อยละ ๑๓.๓๓ (๒๐ รูป) มีพรรษา ๔๑ พรรษาขึ้นไปร้อยละ ๔.๐๐ (๖ รูป) มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษา ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๖๕.๓๓ (๙๘ รูป) มีการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ ๒๐.๖๗ (๓๑ รูป) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และร้อยละ ๑๔.๐๐ (๒๑ รูป) มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตามลำดับ

ตำแหน่ง พระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ ๗๐.๖๗ (๑๐๖ รูป) เป็นเจ้าอาวาส รองลงมาร้อยละ ๑๕.๓๓ (๒๓ รูป) เป็นรองเจ้าอาวาส และร้อยละ ๑๔.๐๐ (๑๔รูป) เป็นผู้ช่วยเจ้าอาวาส ตามลำดับ

๔.๒ ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ที่ ๑ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสุขภาวะของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ๑) การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อระดับสุขภาวะตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดเอาไว้ และ ๒) การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป คือ ตำแหน่ง อายุ พรรษา และระดับการศึกษา กับค่าเฉลี่ยสุขภาวะในด้านต่างๆ ของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด และสรุปผลการประกอบการบรรยาย ดังต่อไปนี้

๑. การแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงการเปรียบเทียบระดับสุขภาวะตามเกณฑ์ที่กำหนดเอาไว้ในบทที่ ๓ (วิธีดำเนินการวิจัย) พบว่า มีรายละเอียดตามข้อสรุปในตารางที่ ๔.๒ - ๔.๖

ตารางที่ ๔.๒ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะโดยรวม

สุขภาวะของพระสังฆาธิการ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑. ด้านสุขภาพกาย	๒๓.๓๕	๒.๒๓	ปานกลาง
๒. ด้านจิตใจ	๒๑.๐๕	๒.๖๕	ปานกลาง
๓. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	๑๑.๒๐	๑.๖๕	ปานกลาง
๔. ด้านสิ่งแวดล้อม	๒๙.๐๓	๓.๕๗	ปานกลาง
สุขภาวะโดยรวม	๘๘.๐๔	๘.๔๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่าคะแนนเฉลี่ยสุขภาวะโดยรวมของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ระดับปานกลาง (๘๘.๐๔ คะแนน) เมื่อพิจารณาจากสุขภาวะเป็นรายด้านพบว่าด้านสิ่งแวดล้อม (๒๙.๐๓ คะแนน) มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาเป็นสุขภาวะด้าน

สุขภาพกาย (๒๓.๓๕ คะแนน) ด้านจิตใจ (๒๑.๐๕ คะแนน) และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (๑๑.๒๐ คะแนน) ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะด้านสุขภาพกาย

สุขภาวะด้านสุขภาพกาย	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๒. การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ	๒.๖๘	๐.๘๑	ไม่ดี
๓. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวันไหม (ทั้งเรื่องงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)	๓.๕๗	๐.๗๐	ไม่ดี
๔. ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด	๓.๕๖	๐.๗๕	ไม่ดี
๑๐. ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำหน้าที่ผ่านไปได้ในแต่ละวัน	๓.๕๑	๐.๖๕	ไม่ดี
๑๑. ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน	๒.๖๖	๐.๗๘	ไม่ดี
๑๒. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำ	๓.๗๐	๐.๖๕	ไม่ดี
๒๔. ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้สะดวก	๓.๖๗	๐.๗๖	ไม่ดี
รวม	๒๓.๓๕	๒.๒๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าสุขภาพกายโดยรวมของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง (๒๓.๓๕ คะแนน) เมื่อพิจารณาในประเด็นของสุขภาวะจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า (๑๒) ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำ มีค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านกายสูงที่สุด รองลงมาเป็นประเด็น (๒๔) ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้สะดวก และ (๓) ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวันไหม (ทั้งเรื่องงาน หรือการดำเนินชีวิตประจำวัน) ตามลำดับ ส่วนสุขภาวะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๑๑) ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน

ตารางที่ ๔.๔ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะด้านจิตใจ

สุขภาวะด้านจิตใจ	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๕. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบมี ความหวัง)	๓.๕๗	๐.๗๒	ไม่ดี
๖. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ เสมอ	๓.๕๙	๐.๗๙	ไม่ดี
๗. ท่านรู้สึกพอใจต่อการบวชในพระพุทธศาสนาของตนเอง	๓.๗๖	๐.๘๖	ไม่ดี
๘. ท่านพอใจในสมณะเพศของท่านเสมอ	๓.๖๒	๐.๘๓	ไม่ดี
๙. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง กังวล	๒.๘๒	๑.๑๖	ไม่ดี
๒๓. ท่านรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตท่านมีความหมายต่อสังคม	๓.๖๙	๐.๖๕	ไม่ดี
รวม	๒๑.๐๕	๒.๖๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าสุขภาวะด้านจิตใจโดยรวมของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง (๒๑.๐๕ คะแนน) เมื่อพิจารณาในประเด็นของสุขภาวะจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า (๗) ท่านรู้สึกพอใจต่อการบวชในพระพุทธศาสนาของตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นประเด็น (๒๓) ท่านรู้สึกว่าคุณภาพชีวิตท่านมีความหมายต่อสังคม และ (๘) ท่านพอใจในสมณะเพศของท่านเสมอตามลำดับ ส่วนสุขภาวะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๙) ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง กังวล

ตารางที่ ๔.๕ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

สุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๓. ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมา	๓.๗๙	๐.๖๓	ไม่ดี
๑๔. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่นี้	๓.๗๒	๐.๗๒	ไม่ดี
๒๕. ท่านคิดว่าคุณภาพชีวิตของท่านเหมาะสมกับสมณะเพศ	๓.๖๙	๐.๗๗	ไม่ดี
รวม	๒๙.๐๓	๓.๕๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมโดยรวมของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง (๒๙.๐๓ คะแนน) เมื่อพิจารณาในประเด็นของสุขภาวะจากค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่า (๑๓) ท่านพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น อย่างที่ผ่านมา ส่วนสุขภาวะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒๕) ท่านคิดว่าคุณภาพชีวิตของท่านเหมาะสมกับสมณะเพศ

ตารางที่ ๔.๖ แสดงคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

สุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
๑๕. ท่านรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน	๓.๖๗	๐.๖๖	ไม่ดี
๑๖. ท่านพอใจกับสภาพวัดในปัจจุบันนี้มากน้อยเพียงใด	๓.๗๕	๐.๗๑	ไม่ดี
๑๗. ท่านมีปัจจัยพอใช้จ่ายตามความจำเป็นของสมณะ	๓.๖๗	๐.๖๔	ไม่ดี
๑๘. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็น	๓.๕๙	๐.๖๘	ไม่ดี
๑๙. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวัน	๓.๖๓	๐.๗๖	ไม่ดี
๒๐. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดในแต่ละวัน	๓.๕๙	๐.๗๓	ไม่ดี
๒๑. สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่าน	๓.๕๙	๐.๖๑	ไม่ดี
๒๒. ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึงการคมนาคม)	๓.๕๓	๐.๖๙	ไม่ดี
รวม	๒๙.๐๓	๓.๕๗	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมโดยรวมของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับปานกลาง (๒๙.๐๓ คะแนน) เมื่อพิจารณาในประเด็นของสุขภาวะจากค่าเฉลี่ยสูงสุด ๓ อันดับ พบว่า (๑๖) ท่านพอใจกับสภาพวัดในปัจจุบันนี้มากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็นประเด็น (๑๕) ท่านรู้สึกว่าคุณมีความมั่นคงปลอดภัยดีในแต่ละวัน และ (๑๗) ท่านมีปัจจัยพอใช้จ่ายตามความจำเป็นของสมณะ ส่วนสุขภาวะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ (๒๒) ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึงการคมนาคม)

๒. การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไป คือ ตำแหน่ง อายุ พรรษา และระดับการศึกษา ของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด กับค่าเฉลี่ยสุขภาวะในด้านต่างๆ คือ สุขภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสุขภาวะทางสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๗-๔.๒๙

ตารางที่ ๔.๗ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอายุกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์
การที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of
Covariance : ANOVA)

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ต่ำกว่า ๔๐ ปี	๓	๒๑.๖๗	๐.๕๘	๐.๖๓๖	๐.๖๓๗
๔๑-๕๐ ปี	๓๑	๒๓.๖๘	๒.๖๐		
๕๑-๖๐ ปี	๕๗	๒๓.๓๒	๒.๒๐		
๖๑-๗๐ ปี	๔๓	๒๓.๒๓	๒.๐๐		
๗๐ ปี ขึ้นไป	๑๖	๒๓.๕๐	๒.๔๕		

จากตารางที่ ๔.๗ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ($\bar{X}=๒๓.๖๘$) มีสุขภาวะด้านสุขภาพกายอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสงฆ์ที่ต่างกันพบว่า มีสุขภาวะด้านสุขภาพกายที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๐.๖๓๖$, $p=๐.๖๓๗$)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอายุกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านจิตใจของพระสงฆ์การที่เป็น
กลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ต่ำกว่า ๔๐ ปี	๓	๑๘.๓๓	๑.๑๕	๑.๑๘๙	๐.๓๑๘
๔๑-๕๐ ปี	๓๑	๒๑.๔๘	๓.๐๘		
๕๑-๖๐ ปี	๕๗	๒๑.๐๔	๒.๕๔		
๖๑-๗๐ ปี	๔๓	๒๑.๑๔	๒.๒๖		
๗๐ ปี ขึ้นไป	๑๖	๒๐.๕๐	๓.๑๔		

จากตารางที่ ๔.๘ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี ($\bar{X}=๒๑.๔๘$) มีสุขภาวะด้านจิตใจอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=๑๘.๓๓$) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสงฆ์ที่ต่างกันพบว่า มีสุขภาวะด้านสุขภาพกายที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๑.๑๘๙$, $p=๐.๓๑๘$)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอายุกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของพระสงฆ์ที่มียศเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ต่ำกว่า ๔๐ ปี	๓	๑๐.๖๗	๑.๕๓	๑.๓๑๘	๐.๒๖๖
๔๑-๕๐ ปี	๓๑	๑๐.๘๗	๑.๖๗		
๕๑-๖๐ ปี	๕๗	๑๑.๐๔	๑.๕๗		
๖๑-๗๐ ปี	๔๓	๑๑.๔๙	๑.๖๔		
๗๐ ปี ขึ้นไป	๑๖	๑๑.๗๕	๑.๘๔		

จากตารางที่ ๔.๙ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๗๐ ปี ขึ้นไป ($\bar{X}=๑๑.๗๕$) มีสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=๑๐.๖๗$) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสงฆ์ที่ต่างกันพบว่ามีความแตกต่างด้านสุขภาวะที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๑.๓๑๘$, $p=๐.๒๖๖$)

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างอายุกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสงฆ์ที่มียศเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ต่ำกว่า ๔๐ ปี	๓	๒๔.๖๗	๖.๑๑	๑.๗๗๕	๐.๑๓๗
๔๑-๕๐ ปี	๓๑	๒๘.๓๒	๔.๐๐		
๕๑-๖๐ ปี	๕๗	๒๙.๓๕	๓.๓๕		
๖๑-๗๐ ปี	๔๓	๒๙.๑๒	๓.๐๗		
๗๐ ปี ขึ้นไป	๑๖	๒๙.๘๑	๓.๙๐		

จากตารางที่ ๔.๑๐ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ที่มีอายุ ๗๐ ปี ขึ้นไป ($\bar{X}=๒๙.๘๑$) มีสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสงฆ์ที่มีอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=๒๔.๖๗$) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสงฆ์ที่ต่างกันพบว่ามีความแตกต่างด้านสุขภาวะที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๑.๗๗๕$, $p=๐.๑๓๗$)

๒. การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาวะของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรพรรษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๑๑-๔.๑๔

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพรรษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

พรรษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๖	๒๓.๖๗	๒.๔๒	๐.๗๖๐	๐.๕๕๓
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๙	๒๓.๐๗	๑.๖๗		
๒๑-๓๐ พรรษา	๕๓	๒๓.๗๕	๒.๔๙		
๓๑-๔๐ พรรษา	๔๒	๒๓.๐๗	๒.๑๘		
๔๑ พรรษาขึ้นไป	๒๐	๒๓.๒๐	๒.๓๕		

จากตารางที่ ๔.๑๑ แสดงให้เห็นว่าพระสังฆาธิการที่มีพรรษาระหว่าง ๒๑-๓๐ พรรษา ($\bar{X}$ = ๒๓.๗๕) มีสุขภาวะด้านสุขภาพกายอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสังฆาธิการที่มีพรรษาระหว่าง ๓๑-๔๐ พรรษา มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}$ = ๒๓.๐๗) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสังฆาธิการที่ต่างกันพบว่า มีสุขภาวะด้านนี้ที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=0.760, p=0.553$)

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพรรษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านจิตใจของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

พรรษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๖	๒๑.๑๗	๔.๕๘	๐.๐๗๙	๐.๙๘๙
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๙	๒๑.๐๐	๒.๓๑		
๒๑-๓๐ พรรษา	๕๓	๒๐.๙๑	๒.๙๗		
๓๑-๔๐ พรรษา	๔๒	๒๑.๑๗	๒.๓๐		
๔๑ พรรษาขึ้นไป	๒๐	๒๑.๒๐	๒.๔๒		

จากตารางที่ ๔.๑๒ แสดงให้เห็นว่าพระสังฆาธิการที่มีพรรษา ๔๑ พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}$ = ๒๑.๒๐) มีสุขภาวะด้านจิตใจอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสังฆาธิการที่มีพรรษาระหว่าง ๒๑-๓๐ พรรษา มีสุขภาวะด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}$ = ๒๐.๙๑) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระ

สังฆาธิการที่ต่างกันพบว่ามีความสุขทางด้านนี้ที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=0.079, p=0.989$)

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพรรชากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

พรรชา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๖	๑๑.๓๓	๒.๔๒	๐.๔๖๐	๐.๗๖๕
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๙	๑๑.๑๐	๑.๒๓		
๒๑-๓๐ พรรษา	๕๓	๑๑.๐๙	๑.๗๘		
๓๑-๔๐ พรรษา	๔๒	๑๑.๑๗	๑.๖๑		
๔๑ พรรษาขึ้นไป	๒๐	๑๑.๖๕	๑.๗๓		

จากตารางที่ ๔.๑๓ แสดงให้เห็นว่าพระสังฆาธิการที่มีพรรษา ๔๑ พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}=11.65$) มีความสุขด้านความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสังฆาธิการที่มีพรรษาระหว่าง ๒๑-๓๐ พรรษา มีความสุขด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=11.09$) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสังฆาธิการที่ต่างกันพบว่ามีความสุขด้านนี้ที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=0.460, p=0.765$)

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างพรรชากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

พรรชา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
น้อยกว่า ๑๐ พรรษา	๖	๒๖.๓๓	๖.๘๓	๑.๔๒๐	๐.๒๓๐
๑๑-๒๐ พรรษา	๒๙	๒๘.๔๘	๓.๐๓		
๒๑-๓๐ พรรษา	๕๓	๒๙.๕๓	๓.๒๐		
๓๑-๔๐ พรรษา	๔๒	๒๘.๙๐	๓.๓๖		
๔๑ พรรษาขึ้นไป	๒๐	๒๙.๕๕	๔.๒๒		

จากตารางที่ ๔.๑๔ แสดงให้เห็นว่าพระสังฆาธิการที่มีพรรษา ๔๑ พรรษาขึ้นไป ($\bar{X}=29.55$) มีความสุขด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับสูงที่สุด ส่วนพระสังฆาธิการที่มีพรรษาน้อยกว่า ๑๐ พรรษา มีความสุขด้านนี้ต่ำที่สุด ($\bar{X}=26.33$) สำหรับผลการทดสอบนัยสำคัญระหว่างอายุของพระสังฆาธิการที่ต่างกันพบว่ามีความสุขด้านนี้ที่แตกต่างกันที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=1.42, p=0.230$)

๓. การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาวะของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๑๕-๔.๒๑

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ประถมศึกษา	๔๘	๒๒.๙๕	๑.๘๒	๕.๑๔๗*	๐.๐๐๗
มัธยมศึกษา	๓๑	๒๓.๙๔	๒.๗๘		
ปริญญาตรี	๒๑	๒๔.๓๘	๒.๖๕		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๑๕ พบว่าสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๕.๑๔๗๐$, $p=๐.๐๐๗$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์ที่มีการศึกษิต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-		๑.๔๓๒*
มัธยมศึกษา		-	
ปริญญาตรี			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีสุขภาพกายที่แตกต่างกับพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านจิตใจของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ประถมศึกษา	๔๘	๒๐.๔๐	๒.๒๙	๑๑.๑๖๖*	๐.๐๐๐
มัธยมศึกษา	๓๑	๒๑.๗๗	๒.๗๒		
ปริญญาตรี	๒๑	๒๓.๐๐	๒.๙๘		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๑๗ พบว่าสุขภาวะด้านจิตใจของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=11.166$, $p=0.000$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านจิตใจของพระสังฆาธิการที่มีการศึกษาระดับต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-	๑.๓๗๖*	๒.๖๐๒*
มัธยมศึกษา		-	
ปริญญาตรี			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่าของพระสังฆาธิการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับมัธยมศึกษา มีสุขภาวะด้านจิตใจที่แตกต่างกับพระสังฆาธิการที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของพระสงฆ์ฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ประถมศึกษา	๙๘	๑๑.๑๐	๑.๕๔	๑.๖๘๙	๐.๑๘๘
มัธยมศึกษา	๓๑	๑๑.๑๐	๑.๗๖		
ปริญญาตรี	๒๑	๑๑.๘๑	๑.๙๑		

จากตารางที่ ๔.๑๙ แสดงให้เห็นว่าพระสงฆ์ฆาธิการที่มีระดับการศึกษาต่างกัันมีสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๑.๖๘๙$, $p=๐.๑๘๘$)

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษากับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสงฆ์ฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
ประถมศึกษา	๙๘	๒๘.๕๓	๓.๓๕	๓.๒๖๔*	๐.๐๔๑
มัธยมศึกษา	๓๑	๒๙.๕๘	๓.๗๐		
ปริญญาตรี	๒๑	๓๐.๕๒	๓.๙๘		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๒๐ พบว่าสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสงฆ์ฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่จำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๓.๒๖๔$, $p=๐.๐๔๑$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๒๑

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี
ประถมศึกษา	-		๑.๙๙๓*
มัธยมศึกษา		-	
ปริญญาตรี			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่าพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกับพระสงฆ์ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. การศึกษาเปรียบเทียบสุขภาวะของพระสงฆ์ในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลนี้ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA) ปรากฏผลสรุปประกอบการบรรยายในตารางที่ ๔.๒๒-๔.๒๔

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างตำแหน่งของพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสุขภาพกาย ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ตำแหน่ง	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
เจ้าอาวาส	๑๐๖	๒๓.๐๗	๒.๑๔	๓.๖๙๑*	๐.๐๒๗
รองเจ้าอาวาส	๒๓	๒๔.๓๙	๒.๐๒		
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๑	๒๓.๖๗	๒.๖๑		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๒๒ พบว่าสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่จำแนกตามตัวแปรตำแหน่ง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=3.691$, $p=0.027$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	เจ้าอาวาส	รองเจ้าอาวาส	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
เจ้าอาวาส	-	๑.๓๒๕*	
รองเจ้าอาวาส		-	
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่าพระสงฆ์ที่เป็นรองเจ้าอาวาสมีสุขภาวะด้านสุขภาพกายที่แตกต่างกับเจ้าอาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างตำแหน่งของพระสงฆ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านจิตใจ ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ตำแหน่ง	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
เจ้าอาวาส	๑๐๖	๒๐.๖๒	๒.๔๗	๖.๔๒๒*	๐.๐๐๒
รองเจ้าอาวาส	๒๓	๒๒.๗๐	๒.๗๐		
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๑	๒๑.๓๘	๒.๘๒		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๒๔ พบว่าสุขภาวะด้านจิตใจของพระสงฆ์ที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๖.๔๒๒$, $p=๐.๐๐๒$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๒๕

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านจิตใจ ของพระสงฆ์สามเณรที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	เจ้าอาวาส	รองเจ้าอาวาส	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
เจ้าอาวาส	-	๒.๐๗๓*	
รองเจ้าอาวาส		-	
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่าพระสงฆ์สามเณรที่เป็นรองเจ้าอาวาสมีสุขภาวะด้านสุขภาพกายที่แตกต่างกับเจ้าอาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างตำแหน่งของพระสงฆ์สามเณรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับค่าเฉลี่ย สุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ตำแหน่ง	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
เจ้าอาวาส	๑๐๖	๑๐.๙๙	๑.๕๖	๔.๑๐๘*	๐.๐๑๘
รองเจ้าอาวาส	๒๓	๑๒.๐๔	๑.๓๓		
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๑	๑๑.๓๓	๒.๑๑		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๒๖ พบว่าสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของพระสงฆ์สามเณรที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=4.108$, $p=0.018$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffé s post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๒๗

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของพระสงฆ์สามเณรที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Sheffé s post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	เจ้าอาวาส	รองเจ้าอาวาส	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
เจ้าอาวาส	-	๑.๐๕๒*	
รองเจ้าอาวาส		-	
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่าพระสังฆาธิการที่เป็นรองเจ้าอาวาสมีสุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่แตกต่างกับเจ้าอาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงการเปรียบเทียบระหว่างตำแหน่งของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกับค่าเฉลี่ยสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance : ANOVA)

ตำแหน่ง	N	$\bar{X}$	S.D.	F	p
เจ้าอาวาส	๑๐๖	๒๘.๖๐	๓.๓๒	๕.๖๖๕*	๐.๐๐๔
รองเจ้าอาวาส	๒๓	๓๑.๒๖	๓.๓๖		
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส	๒๑	๒๘.๗๑	๔.๒๓		

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการวิเคราะห์ในตารางที่ ๔.๒๘ พบว่าสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ($F=๕.๖๖๕$, $p=๐.๐๐๔$) ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทดสอบหาความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé's post hoc comparison) ได้ผลดังตารางที่ ๔.๒๙

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงคู่แตกต่างระหว่างสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมของพระสังฆาธิการที่มีตำแหน่งต่างกัน โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffé's post hoc comparison)

ระดับการศึกษา	เจ้าอาวาส	รองเจ้าอาวาส	ผู้ช่วยเจ้าอาวาส
เจ้าอาวาส	-	๒.๖๕๗*	
รองเจ้าอาวาส		-	
ผู้ช่วยเจ้าอาวาส			-

* = มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่าพระสังฆาธิการที่เป็นรองเจ้าอาวาสมีสุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกับเจ้าอาวาส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

วัตถุประสงค์ที่ ๒ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการเสริมสร้างสุขภาวะของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยใช้วิธีพิจารณาคะแนนที่แสดงระดับสุขภาวะโดยจัดเรียงอันดับจากต่ำสุด เพื่อแสดงประเด็นที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับสุขภาวะในด้านต่างๆ ของพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า

การศึกษาสุขภาวะโดยรวม พบว่า พระสังฆาธิการส่วนใหญ่มีสุขภาวะด้านสุขภาพกายอยู่ในระดับต่ำที่สุด ($\bar{X}=23.35$) สุขภาวะที่มีสภาพปัญหารองลงมา คือสุขภาวะด้านจิตใจ ($\bar{X}=21.05$) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ($\bar{X}=11.20$) และด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}=29.03$) ตามลำดับ

สุขภาวะด้านสุขภาพกาย พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ (๑๑) ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน รองลงมาได้แก่ (๒) การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการ และ (๑๐) ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำหน้าที่ผ่านไปได้ในแต่ละวัน ตามลำดับ

สุขภาวะด้านจิตใจ พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ (๙) ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง กังวล รองลงมา คือ (๕) ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต (เช่น มีความสุข ความสงบ มีความหวัง) และ (๖) ท่านมีสมาธิในการทำงานต่าง ๆ เสมอ ตามลำดับ

สุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ๓ อันดับ คือ (๒๒) ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน (หมายถึงการคมนาคม) รองลงมาคือ (๑๘) ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นและ (๒๐) ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดในแต่ละวัน ตามลำดับ

๔.๓ องค์ความรู้จากการวิจัย

จากผลของการศึกษาที่พบว่าพระสังฆาธิการในอำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่มีสุขภาวะโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสิ่งแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่จากการศึกษาในรายละเอียดพบว่า ๑) สุขภาวะด้านสุขภาพกายของพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำ แต่พบว่ามีปัญหาสุขภาพเพราะจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาล เพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตรอยู่ไปได้ในแต่ละวัน ๒) สุขภาวะด้านจิตใจพบว่าพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรู้สึกพอใจต่อการบวชในพระพุทธศาสนาของตนเอง แต่ก็บางครั้งที่มีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกเหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง กังวล ๓) สุขภาวะด้านความสัมพันธ์ทางสังคมพบว่าพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรู้สึกพอใจต่อการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่น แต่มีบ้างที่คิดว่าคุณภาพชีวิตไม่เหมาะสมกับสมณะเพศ และ ๔) สุขภาวะด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าพระสังฆาธิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างรู้สึกพอใจกับสภาพวัดในปัจจุบันนี้มากแต่พบว่าพบปัญหาความไม่สะดวกในการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ